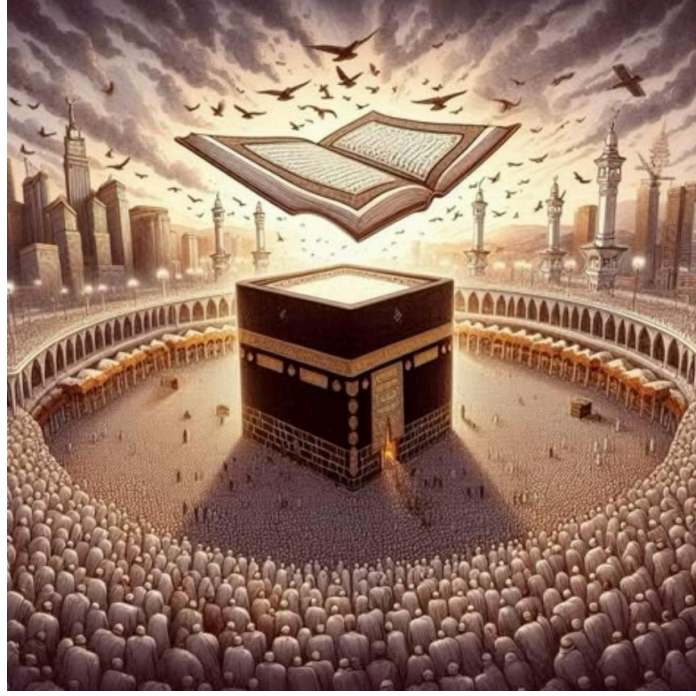

Neden Yasaklandı

– Halit Durucan · 19 Şubat 2025

Neden Yasaklandı?

İslam dünyası, yaklaşık 1200 yıldır İslam'ı anlamak için çırpınıp duruyor. Bu çırpınışlar İslam'ın anlaşılmasına sebep olması gerekirken, ne yazık ki İslam'ı anlaşılabilir hale getirmiştir.

Günlük yaşantımızda yaşadığımız olayların dinen caiz mi, değil mi soruları o dönemin din adamlarına sorulmuştur. Din adamları da Kuran'da cevabını bulamadıkları soruların cevabını hadislerde, hadislerde de cevabını bulamayınca vicdanlarıyla cevap vermişlerdir. Mezhep kurucular olarak bildiğimiz mezhep imamları farklı coğrafyalarda yaşamıştır. Her imam, kendilerine yönetilen sorulara bulunduğu ülkenin sosyolojik, kültürel ve algılarını da dikkate alarak cevap vermiştir.

Mezhep imamları genellikle dört halife döneminden yaklaşık seksen yıl, bazı araştırmalara göre iki yüz yıl sonra ortaya atılan hadislerle dayanarak cevap vermişlerdir. Aynı konularda ortaya atılan hadislerin birbirinden farklı olmaları mezheplerin farklı olmasına sebep olmuştur. Mezhepler arası farklı algılar, yorumlar ve içtihatlar İslam dininin rahat anlaşılmasını imkânsız hale getirmiştir. Geçmişte ve günümüzde pek çok İslam âlimi bu konuda hemfikir olmuşlardır. Prof. Dr. Yaşar Nuri Öztürk'ün araştırıp, kitaplaştırdığı "İmam-ı Azam Savunması" isimli kitabında İmam-ı Azam Ebu Hanife, elde ettiği tüm hadisleri Emevi sara-yı önünde tek tek okuyup, "Kuran'da karşılığı yok" diyerek yaktığı anlatılır. Emevi yönetimi, yetmiş yaşındaki İmam-ı Azam Ebu Hanife'nin bu başkaldırısını zindana atarak, aç-susuz bırakarak ve kırbaç cezası uygulatarak cezalandırmıştır.

Tarihsel gerçekler:

Hadisler, Hazreti Peygamber döneminde yazılmadı. Dört halife döneminde de yazılmadı. Hazreti

Peygamber, neden yazılmasına müsaade etmedi? Dört halifeden sonra sahabeler hadisleri neden yazma gereği duydu?

Bu önemli sorunun cevabını, Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Kalam Ana Bilim Dalı Başkanı Profesör Dr. Şaban Ali Düz-gün, Karşılaştırmalı Dinler Uzmanı Araştırmacı Yazar merhum Aytunç Altındal ve Bahçeşehir Üniversitesi Medeniyet Araştırmaları Merkezi Başkanı Profesör Doktor Bekir Karlığa, Ruhat Mengi'nin hazırlayıp sunduğu Her açıdan programında verdi.

Prof. Dr. Bekir Karlığa şu bilgileri verdi:

Bir yanlış anlamaya mahal vermeyelim. Uydurma ve zayıf hadislerle İslam âlimleri hakikaten tarihte eşine az rastlanır bir kritik çalışması yapmıştır. Hadis metelojisi konusunda yapılan çalışmalar takdire şayandır. Bazen daha da ileri giderek hadislere Kur'an kritiği uygulamışlardır. Uydurma hadisler konusunda İslam bilginleri de şikâyet etmişler ve bunu temizlemek için çaba harcamışlardır.

İslam akla çok önem vermiştir:

Dinler içinde akla en çok önem veren din İslam dinidir. Ve akli en üst seviyeye çıkaran kitap da Kuran'dır. Aklın çeşitli veç-helerini anlatan direkt 100 ayet vardır. Dolaylı 100 ayet var. 6600 civarındaki ayetlerden 100 tanesi akla teşvik ve akli savu-nan ayetler vardır. Diğer kitaplarda bu kadar gözüküyor. Dinde yenilenme:

Akla bu kadar önem veren din niçin akli geri plana itti? sorusuna şu cevabı verebiliriz. Dinde yenilenme zoraki olarak yapılsın denilince yapılacak olamaz. Dinde yenilen-me dini anlayışı kavrayacak dinde bilim ve düşünce adamlarını yetiştirerek olur. Bir zihniyet yapısı gerektirir. İslam'ın ilk üç asrında bu bilinç gözükümüştür. Ve bu döneme İslam Rönesans'ı denilmiştir.

Hadisler, İslam'dan 80 yıl sonra yazılmaya başladı:

İmamı Buhari, Türk'tür. Bir hadis için Buhara'dan kalkıp Mısır'a gittiği söylenir. Hz. Peygamber, Kuran'ı Kerimle karıştırılır diye hadislerin yazılmasını yasaklamıştır. Sahabeler ve dört halife de bu geleneği devam ettirmiştir. Tabii ki sahabeler ölmeye başladığında bunlar unutulmasın diye 80 yıl sonra hadislerin yazılmasına izin çıkmıştır.

Hadisler Kuran'ın yerini tutmaz:

Hadisler, Kur'an'ın yerini tutmaz. Kur'an'ı açıklar. Yahut Kuran da olmayan bir konuda hüküm verir bize. Genel kabul budur. İslam'ın vahiy müessesesi çok önemlidir. Bizim çok karıştırdığımız noktalardan biride bu. İslam'ın vahiy müessesinde peygamberin bir konumu yok. Vahiy, doğrudan peygamberin melek aracılığıyla aldığı emirleri vahiy kâtiplerine yazdırarak kendisinin müdahalesi söz konusu değildir. Peygamber okumayı bilse de yazmayı bilmiyordu. Vahye güvenilirlik böyle kazanılır. Ve peygamberin okuma yazma bilip bilmediği de çok tartışılmıştır.

Bekir Çöl diyor ki:

Hadisleri vahiy ilan edip Kur'an'ı Kerimin önüne geçirmek isteyenler, geçen yazılarımda anlattığım gibi birinci olarak Necm suresi üç ve dördüncü ayetlerine sarılırlar ve "Resulullah'ın ağzından çıkan her söz vahiydir" derler.

Yine ikinci delil olarak ta Haşr suresi 7. Ayetteki: "Resul si-ze neyi verdi ise onu alın, neyi de yasak ettiyse ondan vaz geçin" cümlesini alarak diyorlar ki "Resulullah'ın ağzından ne çıkarsa emir olarak, nehiy olarak almamız icap eder, bu bize farzdır" diyorlar. Gerçi ayetteki bu cümlenin ganimeti

bölüştüren Resulullah'a itiraz edenlere karşı söylenmiş bir emir ve nehiy olduğunu yazdık ama hadisçiler bu fikirlerinden bir türlü vazgeçmiyorlar.

Hadislerin vahiy olmadığını, hatta onları almanın neticesinde ne büyük bir felaket olacağını bildiren ayetler vardır. Hadisleri vahiy sayanlar bu ayetlerden hiç bahsetmezler. Bu ayetlere geçmeden önce Resulullah'ın sözlerini yazmak istiyorum:

Resulullah buyuruyor ki: "Benden Kuran dışında hiçbir şey yazmayın. Kim benden Kuran dışında bir şey yazmışsa imha etsin." (Müslim, Sahih Müslim, Kitab-ı Zühd; Hanbel, Müsned, 3/12, 21, 33)

Darimi'deki hadis ise şöyledir: "Sahabe, Allah'ın elçisinden sözlerini yazmak için izin istediler. Ancak onlara izin verilmedi." (Darimi, es-Sünen)

El Hatib'deki hadis şöyledir: "Biz hadis yazarken Hz. Peygamber yanımıza geldi ve 'Yazdığınız şey nedir?' dedi. 'Senden işittiğimiz hadisler' (sözler) dedik. Hz. Peygamber; 'Allah'ın kitabından başka kitap mı istiyorsunuz? Sizden evvelki milletler Allah'ın kitabı yanında başka kitaplar yazdıkları için yoldan çıktılar.' Dedi. (El Hatib, Tak yid)

Tirmizi'den de bunu öğrenebiliriz: "Allah elçisinden sözlerini yazmak için izin istedik, bize izin vermedi." (Tirmizi, es-Sünen, K. İlm)

Evet, bazı kimseler inanmayacaklar ama şimdi size hadisleri yasaklayan hem de Resulullah'a yasaklayan ayetlere gelelim:

"Ve eğer (Muhammed) söylemediğimiz sözleri uydurarak Bize isnat etseydi O'nu sağ kolundan şiddetle yakalar ve şah damarını kesip (başını) koparırdık da sizden hiç kimse buna engel olamazdı. Hakka Suresi; 44-45-46-47 ayetler

Bu açık ihtar rağmen vahyin içine peygamberin sözünü katmak isteyenler varsa buyursun katsın. Şüphesiz boynunuz Hz. Muhammed'in boynundan daha kıymetli değildir.

Konuyla ilgili daha fazla bilgiler mevcut. Hadislerin neden yasaklandığı tarihi bir vaka olarak önümüzde duruyor. Hepsi bir yana, Yüce Allah, Elçisini ayetleriyle şiddetle uyarmıştır! Demek oluyor ki; din Yüce Allah'ın tek elindedir. Din adına hüküm koymaya peygamberlerini dahi yetkili kılmamıştır.

Diğer kaynaklar, İslam dininin Arap örf ve gelenekleriyle harmanlandığından bahseder. Bunlar yetmiyor elbet; Asr-ı Saadet döneminde dilde Müslüman olan Yahudi ve Hristiyanlar, Hz. Muhammed (sav) vefat ettikten sonra, aslına rücu etmişler ancak Müslüman görünmeye devam etmişler. Muaviye döneminde hadis yazılması ve söylenmesi serbest bırakılınca kendi dinlerindeki anlayışları, şeytan, cin, melek, fal, büyü, Mesih İsa ve kehanet gibi daha nice hurafeyi "Resulullah şöyle buyur-dı", "Resulullah böyle buyurdu" diyerek temiz dinimize zerk etmişlerdir. Uydurdukları hadislere Müslümanları inandırmak için vefat eden ravileri şahit olarak göstermişlerdir. Hadisçi olarak takdim edilen Ebu Hureyre'yi sanırım okumayan ya da ismini duymayan kalmamıştır. Nam-ı diğer Kedi Babası diyor ki; "Vallahi, Ömer beni söylediğim hadis yüzünden değneğiyle dövmüştü..." Hz. Aişe de her yerde hadis yaydığı gerekçesiyle Kedi Babası'nı azarlayıp şiddetle ihtar ettiği bahsi geçen bel-gelerde/kaynaklarda geçmektedir.

Hadisleri ayetlerle eşitleyen bir kısım cemaat ve tarikatlar, bu tarihi gerçeklere rağmen halen Kuran'ın açık hükmüne itibar etmiyorsa onlar için söylenecek söz bulamıyorum. Allah ıslah etsin...

Umarım, böyle bir makaleyi yazdığım için taşlananlardan olmam.